

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt

hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Törvényhatósági területünk nagyobbitása.

Még néhány év előtt, boldogult Ocsovszky Vilmos polgármestersége idejében felmerült azon kérdés, nem lehetne-e Selmeczbánya törvényhatósága területét kibővíteni. Ha jól tudjuk, ez ügyben tárgyalások is tartottak, melyeknek egyelőre csak az lett volna a céljuk, hogy Vihnye község, melynek erdei és fürdője tudvalevőleg a város tulajdonát képezik, városunk törvényhatósági területéhez csatoltassék. Sőt — ismét hangsúlyozzuk, ha jól vagyunk értesülve — ugyan e célú akarták elérni Szénásfalú, Bars és Hegybánya hontmegyei községekkel.

Most hogy városunkban bizonyos lázas mozgalom indult meg valaminek létesítésére, mi válságos helyzetünkön gyökeresen segítene és keserűen tapasztalva azt, hogy városunk az eddig megpendített ily irányú eszmék közül egyikét sem lesz képes meg-

valósítani, mert úgy a vasut létesítéséhez, mint az állandó katonaság beszállásolásához, vagy valamely nagyobb központi hivatalnak ide való szervezéséhez vagy át-helyezéséhez kötött reményeink úgy látszik végleg meghiusultak: bizonyos körökben újból felvetették az eszmét, nem lehetne-e helyzetünkön gyökeresen segíteni akként, hogy törvényhatóságunk területe kibővítetnék. Némelyek ezen újból felkapott eszme keresztülvitelét azzal is helyesen vélik indokolni, mert ha — úgymond — törvényhatóságunk területe meg nem nagyobbitatnék, akkor a város igen rövid időn belül oly helyzetbe kényszerítették, hogy az amugy is költséges törvényhatósági jog helyett kénytelen volna a rendezett tanácsu város jogával megelégedni.

Tagadhatatlan, hogy a sok mindenféle után ez eszme felvetése és az annak keresztülviteléhez mutakozó törekvés fölöttébb hasonlít a vízbe fuldoklónak szalmaszál utáni kapkodásához. Ámde, ha a dol-

got azután behatóbban és az összes körülmények tekintetbe vételével átgondoljuk, nemcsak hogy nevetségesnek éppenséggel nem találjuk, hanem annak keresztülvitelére városunk és vidékére nézve felette üdvös volna.

Gondoljuk csak el, ha a hozzánk oly közelfekvő hontmegyei Hegybánya, Bakabánya, Almás, Beluja, Szent-Antal, Tópatak, a még közelebb fekvő zólyommegyei Kecskés, Garam-Berzencze stb. — a bars megyei Lenge, Szklenó, Szénásfalú, Vihnye, Alsó-Hámar, Irtványos, a mi városi területünkhöz csatoltatnának, de nem mint külutczák, hanem meghagyva náluk az eddigi község autonómikus szervezetet, mint a megyék-nél, — nem eredményezne-e ez városunkra nézve kiszámíthatatlan előnyöket, míg a felsorolt községek eddigi jogaikból mit se veszítenének és a törvényhatósági székhelyhez való közelebbi s szorosabb kapcsu voltuknál fogva csak nyernének.

Persze, hogy úgy dióhéjba adva elő a

T á r c z a.

Hogy lett belőlem nős ember!

Napló töredék egy elmúlt tisztújítási időszakból.
(A Selmeczbányai Hetilap eredeti tárczája.)

„Végre!“ — így sohajtottam fel, a midőn elvégezvén a jogot, mint „végzett ember“ kerültem vissza szülővárosomba, az édes, szerető szülői házba.

A kis csemeték bámulva néztek reám, mint olyanra, ki sok világot látott, és pedig annyit, hogy: „nini! a bácsi annyit nézett, hogy most már üvegszeme is van“, s meglátván az apróságok a hatalmas törvénykönyvet, kíváncsian kérdeék „mi lehet az?“

A gondos mama kielégíteni akarván kíváncsiságukat, kézzelfoghatólag magyarázta: „— az mind a fejében van bácsinak!“ mire még jobban csodálkozva, csak fejüket rázták s én még nagyobb bámulat tárgya lettem mert: „hiszen pedig a feje nem lett nagyobb a bácsinak!“

Én, persze, azt hittem akkoriban magamról, hogy én vagyok a legnagyobb ur e világon; csak akarnom kell, s megtörténik mind, a mire vágyom!

Szegény, felejthetetlen édes apám is úgy mondta azt; az az csak én magyaráztam oda szavait: „No fiam, most csak rajtad áll, hogy elérd nemes célodat, s örömet szerezz szerető véreidnek!“

Büszke is voltam szörnyen — egy pár napig.

Mig kineveztetésemet vártam, babéraitom

pihelve, szebbnél szebb terveket szőttem, s ha kimentem a város „korzójóra“ sétálni, alaposan használtam s erőltettem meg csiptetővel fölfegyverkezett szememet, lesvén a hatást, melyet megjelenésem okozand a közönségnél; s ha észrevettem valakit, hogy rám néz, gyorsan félrefordítottam tekintetemet, gondolván: — „nézél csak jól meg; tudom, bámulsz hogy ily nagy emberré lettem!“

Egyszóval, azt hittem, — a mit különben minden balek végzett ember hisz magáról, — hogy az egész világ csak engem csodál.

Boldog idők, hová lettetek?!

De ne előzzük meg a történet sorrendjét! Két heti abrándozásból kineveztetésem vilányozott föl. Gyakornok lettem! „Most leszek csak igazán közbeszéd tárgya!“ gondolám magamban, és siettem állásomat elfoglalni.

Hány évig, hány hónapig és hány napig voltam gyakornok s hogy miként telt el ez az idő, szükségtelennek tartom elmondani; mert hiszen a bürokratikus életet, ennek egyes mozzanatait a bürokratának ecsetelni, fölösleges fáradozás; jól ismerik ők azt; ha pedig ez igénytelen sorokat a szépnem valamelyik tagja méltatná olvasásra, bizonyosan félredobná e kis naplótöredéket, a mint a bürokratikus élet leírásához érne, mert hiszen az a „csunya hivatal“ teszi mogorvakká a különben kedves férjcskéket, papákat, fivéreket stb. kiknek homlokáról a komor redőket eloszlatni, óh mennyi fáradságába kerül a feleségecskéknak, mamáknak, nővéreknek stb., a midőn azok a „csunya hivatalból“ kifáradva, dörögve jönnek haza, s az ajkát csókra

nyújtó szerető feleségnek azt vetik oda: „Hagyj nekem békét!“ —

Ezért átugorva gyakornokoskodásom, ez első hivatalom viselése alatt történetek, egy hosszú asztalhoz vezetem a szíves olvasót, mely hosszú asztal szülővárosom „kaszinó“jának olvasószobájában van, tele rakva napilapokkal. Az asztal egyik szögleténél összetömörülve állnak a város atyái, hallgatva egyik jó hangú kollégáik felolvasását, melyet az a „Budapesti Közlöny“-nek „pályázatok“ rovatából tart.

„No tehát ez megvolna; már most csak embert kellene hozzá szerezni; az állás szép címekkel jár, de kicsi a fizetés, uraim! s nagyok az igények, melyeket ez állás betöltéséhez kötnek. Kapunk-e ily kvalifikációval bíró embert, és ha kapunk, ki lesz az?! Fájdalom, hogy helybeli aspiráns nem igen lesz. Azaz pardón! — folytatja felém fordulva — hiszen itt van a mi kedves fiatal barátunk, Bérczi Árpád gyakornok; végzett ember, fiatal erő, és — nőtelen; (itt nagyot sandított a beszélő egy leányokkal busásan megáldott család- és városatyára) — pompás! ez nagyszerű lenne; mit szólnak hozzá, uraim?!“ „Nagyszerű! Pompás! Kitűnő!“ kiáltja a sok család- és város atya. „Jól van; majd meglátjuk!“ toldja meg a harmadik, s ezzel szét oszolnak, én pedig álltam ott a szoba közepén, mint valami szobor.

Nem tudván az egészséget mire vélni, oda rohantam tehát, a mint egyedül léte mről meggyőződtem, a hová az adakozó városatyá a kánaánt hirdető lapot letette; csakhamar rátaláltam a pályázatra, melyben a nekem szánt állás kiírva

dolgot, ez eszme még embrio formában tűnik fel, de szívós kitartás, a főkörok jóakarata és az ügynek erélyes felkarolásával ezen embrio egy erőteljes, egészséges testté fejlődhetik ki idővel. — Hisz az érdekelt megyék sem vesztenének sokat azzal, ha a felsorolt, nagyjából szegény községek a mi törvényhatósági területünkhöz csatoltatnának, hisz ezen községek mind távol esnek az illető megyei központokból, oly annyira, hogy épen e távolság miatt a megyei törvényhatósági életben ugy szólván részt se vesznek. Mily egészen más fordulatot venne, ha központjukká az annyira közelfekvő Selmezbánya válna.

Ne mosolyogjunk szánalmasan tehát ez eszme fölött és korántse higgyük azt, hogy annak keresztülvitele kellő tapintatos út betartása mellett leküzdhetetlen akadályokba fog ütközni, hanem gondolkozzunk fölötte és azután cselekedjünk!!

A szandriki ezüstműgyár.

Nem tudjuk ostoba, vagy hihetetlen rosszakaratu forrásból származott-e azon bir, mely elterjedt városunkban e napokban, hogy a még csak alig működésbe hozott szandriki ezüstműgyár, a munkát beszüntette volna.

Városunk dicséretére legyen mondva, hogy ez álhirt egyetlen egy jóra való okos ember sem hitte el, de hogy erre nézve teljesen hiteles meggyőződést szereznek magának és nyujthassak tisztelt olvasóinknak is, e hó 21-én kedden Szandrikra mentem. Szent isten! hát ez a szünetelés? Mily lázas munka, mily sürgés forgás, mily iparkodás mindenütt! — Alig egy éve, hogy a gyár alapkövét letették s az már is oly productiv erőnek örvend, a mely sokkal régebbi keletű vállalatoknak dicséretére válnék. Alkalmam volt újból a gyár minden helyiségét megtekintetni és valóban elcsodálkoztam azon, hogy azon idő óta, melyben e gyár leírását lapunkban közöltük, mily óriási haladást tett az. Imráron teljesen be van rendezve. Csodás gépek, melyek tömérdek pénzbe kerültek (köztük a Krupfféle gyárban készült gép egyedül 40000 frtba került) végzik munkájukat; munkások,

volt; ülnöki állás! — Hm! — Én, szegény gyakornokoska egyszerre ülnök — és pedig ily dicső város, az én szülővárosom ülnöke!

A gyakornokoskodás kiábrándított már, és nem voltak többé oly vérmes reményeim, hogy az a gondolat el ne szédített volna; siettem a szabadba.

E percztől fogva máson se járt az eszem, mint az elnyerendő ülnöki álláson s az evvel egybekötött s leendő élvezeteimen. Haditervre haditervet csináltam, miként fogom a választókat részemre megnyerni, míg végre abban állapotam meg, hogy az „iránytadó körök“ „legiránytadóbb“ tagjaihoz elmegyek „kegyes pártfogást“ kérni.

E gondolatot tett követte és óriási siker, — a mennyiben a „legiránytadóbb“ férfiak majd hogy szét nem szedtek azon örömeikben, mely őket érni fogja, ha ily tehetséges fiatal erőt kaphatnak stb. stb. végül még kezét is adtak reá, hogy minden tőlük kitelhetőt megtesznek, hogy engem juttassanak az ülnöki — ha nem is bársony — székbe.

Elbizakodva e nagyszerű ígéreteken, markomba csapott parolákon, beadtam folyamodványomat s vártam.

Biztosra vettem megválasztásomat, s nyugodt önérzettel dolgoztam fel a restancziákat, melyek a „kegyes pártfogás“ kérés alkalmával felhalmozódtak.

Pedig — no de várjuk a sort!

Egyszer egy szép délután — az embert a baj mindig szép időben éri — a mint sziesztát

művészek alkotnak remek műveket, melyek szépek, gyönyörűek, nem tuzok, művészi kivitelűek. A ki ezt nem látta, annak fogalma sincs e gyár nagyszerűségéről. Kétségen kívül álló dolog, hogy ilyen berendezésű ezüstműgyár nemcsak hazánkban hol egyetlen, de egész Európában nincsen; hogy gyönyörűbb, ékeesebb és életre valóbb emléket vidékünkön a milleniumra senki sem állíthatott fel, mint a melyet e gyárral állított föl annak zseniális megteremtője: lovag Berks Róbert, hogy e vidékre kiható üdvös befolyása e gyárnak már most is szemlátomást mutatkozik és mennyire fog az felnőni idővel; hogy a 150 alkalmazott munkás egy harmada már e vidékről való és hogy e gyár rövid időn belül egy egészen új kereseti forrással bíró munkás generációt nevel fel. És ezen vállalat beszüntette volna rövid életű működését! Hisz ez meg nem történhetik soha, hiszen ha ez megtörténhetnék, szégyenére volna az az egész országnak. E páratlan gyár egyik büszkesége hazánkban s annak felvirágoztatását kell hogy minden jó hazafi szíve mélyéből kívánja. De mennyivel inkább kell azt nekünk Selmezbányaiaknak óhajtánunk, ha elgondoljuk, hogy e vállalat bányászatonkra és így legfőbb létalapunkra nézve is a legüdvösebb befolyást gyakorolja és hivatva van, az állami ezüstműgyárat is emelni.

E páratlan gyár tehát nem hogy működését beszüntette volna, de ellenkezőleg, rohamos haladásnak és fejlődésnek indul büszkén hirdetve a magyar gyári ipar emelkedését. — Hogy mit képes e gyár produkálni, arról alkalma lesz minden egyesnek, ki a milleniumi kiállítást megtekintti, meggyőződést szerezni. — Ép ez idő szerint pakolják a kiállítási tárgyakat s előre bocsájtjuk, hogy mintegy 5000 db. gyönyörű csinnel készített, a finom nyél végén a „hungaria“ alakkal és a hátlapon ezen véséssel: „milleniumi emlék 1896.“ ellátott mokka kanálkák (egy-egy db 2 frt) küldetnek oda s már rövid idő múlva egyik legkelendőbb és legelterjedtebb emlék áru lesznek a kiállításnak. A sok különféle kanalak, villák, kések, keretek, szentségtartók, kelyhek, billikomok, csészék, tálak, korsók, íróeszközök stb. stb.-től eltekintve, szemünkbe ötlük a „Hungaria“ művészies kivitelű szobra, melynek kisebb mellszobrai is vannak, — egy borkorsó tizenkét billikommal, melynek gyönyörű díszes szépségű munkája bámulatra kelt és még sok minden más, mit ez idő szerint helyszüke miatt le nem írhatok; de

tartva, épen azon gondolkodtam, hogy no most hivatalba kéne menni, minden kopogtatás nélkül felrántja valaki szobám ajtaját s én Gyula barátomat látom azon berohanni, egészen kikelve magából.

„Jaj, Árpád komám! véged van; soh'sem lesz belőled városi ülnök!“

„Micsoda-a?! — Miért nem?“ kérdém hűledezeve.

„Asszonyok vették fel a harezot ellened; véged van!“

Igy apródonként lassacskán megtudtam, hogy egy nős uri ember is konkurrál, a kinek, — mellesleg mondva — igen szép neje van, s a ki harezrendbe állítva az iránytadó körök legiránytadóbb férfitagjainak kedves és legkedvesebb nejeit — honny soit, qui mal y pense — óriási harezot készül ellenem vivni, s megsemmisíteni mindent, mi előnyömbre szolgálhatna.

Gyula barátom mindezt bájos menyasszonyától tudta meg, kinek papája szintén azon „legiránytadóbb“ férfiak egyike, kiknek szavát bírtam.

Gyula barátomat teljesen megértve, elmosolyodtam, s nyugodtan szittam tovább, a nagy figyelés közben már már kialudni készülő havannámat.

Gyula barátom, látván mosolyomat és nyugalmamat, iszonyu haragos képet csinált: hogy az ő fontos közleménye engem legkevésbé sem alterál!

„Hagyd el, barátom!“ mondtam neki „szavukat adták nekem azok, a kiktől a dolog függ: biztos vagyok benne“.

megkísérlem leírni azt a zseniális kompozícióval nagyszerűen megalkotott művészi remeket, mely a szandriki ezüstműgyár kiállításának fénypontja s mely — ha több nem volna — egy maga is elegendő volna arra, hogy a kiállításon az egész világ figyelmét e gyárra is irányítsa. Ez, egy asztal-dísz. A tetőn a magyar korona látható támaszkodva egy Dél-Amerikából hozatott arasznyi hosszúságú csiszolt hatalmas hegyi jegeczre, ez alatt egy kidomborodás körül három felséges szépségű angyal repked egyike magasra emelve királyunk magyar uralkodói attributumát: az apostoli keresztet; e három alak jelképezi a Tátrát, Fátrát és Mátrát. Ez alatt ismét egy szélesebb kidomborodáson négy felséges szépségű női alak fürdik különféle halakkal körbezve s ábrázolva a négy folyót, a Dunát, Tiszát, Szávát és Drávát. Ezalatt látható Magyarország minden egyes megyéjének zománczozott czimere kis táblácskákon, az egyes megyék színeiben, melyek alatt azután a két kerek és két ovál alaku dusan aranyozott csésze nyúl ki. — Az egész mű egy stilszerű alapon áll és izléses művészi ékítményekkel van ellátva. Megmondtam, hogy megkísérlem a leírását e remek műnek s valóban gyöngye kísérel csak ez, a művet magát látni kell.

Megjegyezzük még, hogy minden mű öszszes kiviteli munkája e gyárban készült el és hogy a kiállításához küldött tárgyak értéke a 100,000 frtot meghaladja. Különben e gyár, mely a Bécsből megindult magyar ellenes hitel műveletek nyomása alatt talán szintén utalva lesz a szívós kitartásra s így annál is inkább áll hazafias kötelességünkben annak jó hírét megóvni s ha kell megvédeni, most már piacra is hozza áruit és raktárt tart a fővárosban Andrászi-ut 29. sz. a.

A hazug és teljesen légből kapott, alaptalan híreszteléssel szemben tehát e gyárnak, — melyről, ugy mint a munkás nép által rajongásig szeretett alapítójáról egyetlen-mást még alkalmunk lesz elmondani, gyöngye felszólalásunkra rá nem szorult, de jól esik a valót konstatálni s igaz szívből kívánni e hazánk díszére válló vállalatnak, hogy: „vivat! crescat! floreat!“

Szentgyörgyi Ede.

Gyula, vállát vonogatva, csak azt mondta: „Vigyázz! Az asszonyok negyven erősek!“ ezzel eltávozott.

Ez incidensre legkevésbé sem gondolva, s a szószegést lehetetlennek tartva, mint a féle fellengző fiatal ember, nyugodton vártam a választás nagy napját. —

Végre ez is elérkezett. Kődös, esős idő volt, s én annak a ködös, esős időnek tulajdonítam a szóllanságot azon legiránytadóbb férfiak részéről, kikkel a gyűlés előtt találkoztam.

Szörnyen izgatott valék; sehogysem tudtam a beszédemet, melyet megválasztásom esetére elmondani készültem, magamnak hibátlanul elrecitálni; evvel bibelődővén, egyszerre csak rohan be hozzám Gyula barátom, s következő szavakkal ránt le a földre a menyországból: „Kedves Árpád! összesen 1 szavazatot kaptál, konkurráló nős ellenfeled a győztes; látod, mily erősek az asszonyok?!“

„De a becsületszó s az azt helyettesítő kézadás“ — vettem ellen.

„Annak megtartása a mai világban már nem divat!“ visszazonza ő „Az egy szavazatot is csak oly városatyától kaptad, a ki egyszermind leányokkal bőven megáldott családtya.“

S így nem lett belőlem szülővárosom ülnöke így tudtam meg, mennyire tudják felfogni, becsülni, tisztelni a kézadás ígéretének szentségét, így láttam be a nős férfiak előnyeit s így, ez okból lett belőlem is nős ember, könnyítvén hálaból az egy szavazatért a sok leánnyal megáldott család- s városatyá terhén.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Farbaky István orsz. gyűl. képviselőnk és Csibi Lőrincz erdész akadémiai tanár Budapestre utazott.

— **Halálozás** Nemes Porubszky Samu, volt kir. bányahivatali segédfőnök Széklánán és nyug. m. kir. bányatanácsos, az ev. egyházkerületi iskola tanácsosa, több tudományos egyet tagja e hó 17-én 72 éves korában meghalt és nagy részvét, az elhunyt rangját megillető bányászdisz és az evang. lyceumi ifjuságnak tanárai vezetése alatti kivonulása mellett lett mult vasárnap f. hó 19-én eltemetve. Vele egy fáradhatatlan és pályáját lelkesen szerető, nagy érdemeket szerzett kitűnő bányász, jó családapa és jeles hazafi szállt sirba. — Hevesi Ambrus selmeczi római kath. állami gymnásiumi tanár, ki már huzamos idő óta betegeskedett, e hó 19-én, Székesfehérvárt, hova szüleihez üdülést ment keresni, meghalt. A törekvő fiatal tanárt özvegye és sok rokonyászolja.

— **A polg. dal és zenekör** f. hó 19-én rendezett havi estélyét nagy számu közönség látogatta meg. Úgy a dal- mint a zenedarabok szépen sikerültek, s a törekvő kulturegylet ez alkalommal is bebizonyította, hogy teljesen méltó a támogatásra, hogy városunkban missziót teljesít. A darabok előadásait táncz követte, mely a legjobb rendben, e mellett mégis fesztelen, vidám hangulatban éjfél után 2-óraig tartott.

— **Öngyilkosság.** Schromm János ágost. evang. temetőbeli sirású tegnap d. e. 10 óra tájban lakásán agyon lötte magát s szörnyet halt. Az öngyilkosság oka eddig ismeretlen.

— **Mérgezett pálinka.** Zs. iparosmester Gr. szatócsüzletében tegnapelőtt este 2 deczi pálinkát ivott, melytől oly rosszul lett, hogy gyors orvosi segítségre volt szükség, hogy meg ne haljon. Zs. felesége nyomban még az este vett a pálinkából és azt Dr. Stuller Gyulának átadta, ki a pálinka tartalmát ártalmas konstatálta. A legszigorubb vizsgálatot sürgetjük ez ügyben és példás megbüntetését óhajtjuk a lelketlen alávaló szatócsnak, ha bűnös.

— **A selmeczi honvédszobor bizottság** fog egybehivatni és elébe egy konkrét javaslat fog tétetni. Ezen javaslat szerint a honvédszobor helyül a piaristák háza előtti, platóvá átalakítandó tér, melyet egyik előző számunkban mi is mint ily alakban e célra igen alkalmas helyet ajánlottunk, szemeltetett ki. Miután pedig a rendelkezésre álló összesen 3000 frt. kevés arra, hogy egy nagyobb szabásu eredeti ércszobor ebből fellállítható volna, ajánlatba fog hozatni az, hogy a Csáky-féle gyárban készült emlékszobor utánzata vétessék meg, mely emlékszobor igen sikerült szépségű s melynek hű mása a nevezett gyárból 3000 frt.-ért meg lesz kapható. Hát ez mind szép dolog, csak az a kérdés, mit fog a Lőcse városa ahhoz szólani, hogy drága pénzen vett legdiszesebb eredeti szobrának utánzata ép oly alakban, mint ennek eredetije, városunkban is felállíttassék. Külömben hisszük, hogy Lőcse városa hazafiságból is ezen terv kivite ellen akadályokat gördíteni nem fog.

— **Rendőri hírek.** Daczára annak, hogy rendőrségünk dicséretes erélyességgel akadályozza meg a városon keresztül való sebes hajtásokat, mégis kis híja volt, hogy mult szombaton két czipőgyári tanoncz fiu az Ochtendung-féle bolt előtt egy vidéki fuvaros vágató lovai által le nem gázoltatott. A legázolás annyiban megtörtént ugyan, hogy mindkét fiu a lovak által letépettetett, de ruházatuk szétszakításán kívül szerencsére testi sérelmet nem szenvedtek. A gyorsan hajtó fuvaros megkapta megérdemelt büntetését.

— **1896. évi fősorozás eredménye** april 16. 17. összeirt hadkötelesek száma 339. Ebből tényleg elővezettetett 283. Ezek közül besoroztatott 46. Távol maradt és még utóállítandó 56. Idegen illetőségű hadköteles megvizsgáltatott 17. Idegen illetőségű hadköteles besoroztatott 10.

— **A Br. Geramb Unio bélabányai kohó pillezüstje,** melyet f. hó 15-én öntöttek, már el is lett a milleniumi kiállításra szállítva. Bár kisebb

mint a m. kir. központi kohó-é, de szépségét illetőleg bátran versenyezik vele. Honi kohászataunk e szerint vidékünkrol a többi között két igen szép, s egyszersmind igen értékes pillezüst darabbal lesz a kiállításon képviselve.

— **Hogy ünnepli meg városunk a milleniumot?** Mint már lapunk előző számában jeleztük, Magyarország ezeréves fennállásának megünnepelésére május hó 13-án ünnepélyes városi közgyűlés lesz. A részletesebb sorrendről nincs még alaposabb tájékoztatásunk, csak annyit tudunk most, hogy alkalmi beszédek fognak tartatni s 200 frtot fognak a város szegényei közt kiosztani. Megpendítettük volt, mily szép lenne az, ha ezen ünnepség nemcsak némi tekintetben zárt körű volna, de abban városunk s vidékének egész lakossága részt vehetne. E czélt nép-ünnepély rendezése által gondoltuk elérhetőnek, melymaradandó emléket hagyarésztvettek lelkében; maradandó emléket azon nagyjelentőségű tényről, hogy immár 1000 esztendeje áll magyar hazánk, él itt a magyar nemzet. De úgy látszik, e szép terv csak terv marad; nem vettük észre, hogy akár a nagy közönség, akár csak egyes iránytadó körök felkarolták volna ez eszmét; pedig meg voltunk róla győződve, hogy az itt városunkban, a felvidék egyik magyar őrpontján, hazafias tüzzel dobogó szívek lelkesedni fognak az általunk javasolt tervért. De ha már e szép reményünk füstbe ment, ha már a nép-ünnepély rendezése jámbor óhajtás marad, valamit mégis tehetünk az ünnepély emelésére. A közönség hazafias érületéhez fordulunk azon felhívással, azon kérelemmel, hogy a csekély áldozatot nem kimélve, ünnepelje meg a város általános kivilágításával nemzetünk, hazánk ezeréves fennállását. A diszközgyűlést előző estén, tehát május 12-én este hadd lobbanjanak fel az ünnepi lángok a gazdag és a szegénynél egyaránt. Meg vagyunk róla győződve, hogy a hatóság szintén intézkedni fog e tárgyban, s a magasztos alkalomhoz méltón gondoskodik az utcák és terek kivilágításáról. Öltsenek zászlódiszt az épületek, hogy lássa boldogboldogtalan, itt ünnep, nemzeti ünnep van. Magyar zenekarunk kiváló tehetségű vezetőjének, Balogh Laczinak hazafiságától bizton elvárjuk, hogy az estén nyílt tereken, pl. a szt. Háromság terén zenéjével hozzájárul az ünnepély emeléséhez. Feltételezzük, hogy a bányászzenekar sem marad el, zeneszóval bejárva a város utcáit. Ily módon mégis általánossá tehetjük a milleniumi ünnepélyt itt városunkban is, s hisszük hogy legalább e szavunk nem lesz pusztában elhangzó szó.

A kalvária alatt. A mult hét egy napján dr. Tóth Imre főorvosnak a Kalvaria hegy alján levő kertjében Csibi Lőrincz erdész akadémiai tanár és 20 akadémikus jelenlétében közel 3 órán át érdekes és tanulságos, gyakorlati alkalmazással összekötött előadás tartott a gyümölcsfák oltásáról, nyéséséről stb. Az akadémikus ifjak ott a hely színén mindjárt sikerült kísérleteket is tettek e téren. Ez alkalommal a millenium emlékére 200 diófa is lett ott ültetve, mely ünnepélyes, mondhatjuk, emelt hangulattal véghezvitt cselekményt dr. Tóth Imre bőkezűségéből ozsonna fejezte be.

Ugyancsak a Kalvárián, még pedig eddigelé kopár csúcsán, a millenium emlékére 100 erdei fát és cserjét ültetett a város. Igen szerencsés gondolat volt e hely megválasztása. A hegynek feltűnően szép alakja, mely szabályos kupalakban köröskörül szabadon emelkedik ki; maga azon tény, hogy e hegyen van Magyarország legszebb kalváriája; s azon, mindenestre érdekes körülmény, hogy 1867-ben a magyar király koronázásakor a koronázási halomhoz a Kalvária hegyéről is vettek földet: mindez méltán megérdemli, hogy a milleniumnak is viselje élő, izmosodó emlékét. A várakozás ellenére ott talált kitűnő televény föld az ültetett fák és cserjék jó tenyészését biztosítja.

Az akadémiai kör legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy a milleniumot fényesen több

napon át fogja megünnepelni, a tárgysorozat azonban egész határozottan nincs még összeállítva. Tervbe vétetett egy nagyobb szerű pesti kirándulás is mely iránt igen élénk az érdeklődés. Kijátásunk van továbbá, hogy május hó 1-én egy kisebb szerű irodalmi estély is fog tartatni s ha a közönség szíves megjelenésével pártolni fogja azt, ily estélyek gyakrabban fognak rendeztetni.

Az akadémia polgárai közt üdvös collegiálistát előmozdító intézmények létesítése határozatott el, így már legközelebb lesz egy külön akadémikus vendéglő, a hova idegennek bemenni tiltva lesz, de az akadémikusoknak sem szabad máshova járni.*) Azután egy diáktthon létesítésén fáradoznak, melyre nézve az alaptőke gyűjtés útján lesz elérendő s ha most csak krajczárokkal kezdik később ezen csekély, értékek tekintélyes összegg fog válhatni s lehetővé teszi hogy egy saját házuk legyen.

Kisiblyei ünnep. A helybeli erdész akadémia II-od éves hatlgtatói f. hó 21-én d. u. igen szép millenárius ünnepélyt tartottak Kisiblyén. A résztvett akadémiai ifjak mintegy 65-en, (erdészek bányászok, kohászok vegyesen) Bihari Ödön ak. tanársegéd vezetése mellett különféle tű- és lomblevelű facsemetéket ültettek a tánczterem felett lévő területen. Az ültetést megelőzőleg Bihari Ödön szakszerű előadást tartott és első ültetés alá egy „tiszta“ fa került, melyet példa- és emlékkép Bihari Ödön ültetett, mire azután mind a 65 részt vett akadémiai ifju és Szécsi Róbert ak. tanársegéd is egy-egy fát ültettek be. — Kisiblyén lesz még egy millenárius ünnepély, a melyen a pagony legmagasabb csúcsán és a halicsi tó partján fognak fákat ültetni. Erről t. olvasóinkat annak idején értesíteni fogjuk.

A selmeczi evang. lyceum, az ev. elemifiu-, leány- és nép- valamint a felső leányiskola is május-hó 9-én fogja a millenárius ünnepélyt megtartani. — Ugyan e napon lesz az izraelita elemi nép iskola ünnepélye is, és másnap az ünnepélyes isteni tisztelet az izr. templomban.

A selmeczbányai kir. kath. nagy gymnásium a Magyar-állam ezer éves fennállásának emlékére folyó évi május 9-én örömmünnepet ül. Az ünnep 8 órakor szent miseáldozattal kezdődik, s ennek végeztével a tanintézetben folytatódik, melyre a városi t. cz. hatóságot, a főt. papságot, a különféle hivatalok, tanintézetek és egyesületek t. cz. elöljáróit és tisztviselőit valamint a t. cz. szülőket, a többi t. cz. érdeklődőket is illő tisztelettel meghívja a selmeczbányai kir. kath. nagygymnásiumi igazgatóság.

A városi ovodában. Városunk körében másként is meg ülték már hazánk ezeréves fennállásának ünnepét. Versényi Róza, a városi óvó jeles óvónője már e hó 16-án rendezett kis növendékeivel ünnepélyt, melyen azonban a meghívottak, különböző okokból, csak gyéren jelentek meg. Ez okból 2 nappal később a városi óvó milleniumi ünnepélye ismételve lett. Ez alkalommal nem csak a meghívottak, a szülők, de más vendégek is szép számban voltak jelen, mit az ünnepély igen sikerült lefolyása meg is érdemelt. A helyiség az alkalomnak megfelelő, szép, izlésteljes diszt öltött. A zsenge, alig 5 éves gyermekek, a lányok majd mind, a fiuk közül többen, magyar nemzeti ruhában, meglepő szabatossággal, helyes hangsúlyozással, mondhatnók érzéssel adták elő Pósa Lajos hazafias költeményeit, a hazafias érzelemtől áthatott imákat. Kiváltak ügyes előadás által Lukacs Zsuzsi, Szitnyai Miczi, Csiba Margit és Miczi, Steiner Lili, Chauer Aladár, Goldstücker Laczi, úri házak gyermekei. De a néposztályból kerülő gyermekek sem maradtak el. Igy Neuman akad. szolga fiacskája, Granek Vilmos, Hrnesjár Emma, de kivált Krajcsovic István, dohánygyári munkás fia Tóni, oly lelkes kedvvel s oly tiszta magyarsággal szavalt, hogy kénytelenek vagyunk Versényi Róza kitartó, tapintatos és hazafias működését elismerőleg kiemelni, mely elismerésünket az ott volt szülők és vendégek bőven *) Ezt részünkről nem találjuk egészen helyesnek s erről legközelebb szólnunk. A szerkesztőség.

osztják; különösen Sztinyai József, polgármesterünk, volt elragadtatva azon kiváló siker által, melyet Versényi Róza, jeles óvónőnk, növendékeivel elért. Itt megjegyezzük, hogy a t. óvónő is magyar nemzeti díszben jelent meg. De sajnos, nem hagyhatjuk szó nélkül a városi óvó egy árnoldalát sem. Daczára a takaró dísznek, láttuk, hogy a helyiség egyik fala nedves, tapasztaltuk, hogy a levegője dohos. Nem tudjuk, mindig így van-e ez, vagy csak most, mint a nedves, esős időjárás következménye: de legyen így, vagy úgy, legyen ez a nedves fal, ez a dohos levegő csak néhány napon át tartó, már a helyiség nem való óvónak, mert a zsenge gyermek fogékony szervezete sűrű tartó betegséget, korai halált rejtő csirát vehet fel ily helyiségben magába. Azt hozzák fel talán a tovább ottmaradás okául, hogy a helyiség szerződésileg még 3 évre van lekötve. De hát fontosabb, lényegesebb kérdés-e az ily hátrányos szerződésnek a betartása, mint annyi gyermek egészsége?! Már közegészségügyi szempontból is fell kellene bontani e szerződést, s a városi óvó részére alkalmasabb helyiséget keresni, mert, hol, mondhatni, egész nemzedék egészségéről van szó, ott nem szabad tekintettel, kíméllettel lenni semmi féle más érdekekre. Vegyük szívökre szavainkat az intéző körök, s szaporítsák a milleniumi ünnep emlékeit azzal, hogy a városi óvónak alkalmas helyiséget adnak.

— A vöröskuti alsó tő bedőlő gátjáról szóló előbbi közleményünk helyreigazításául kötelességünknek tartjuk megjegyezni, hogy nem a gát maga, de az egész tő helyreállítási költsége tett ki 5000 frtot. Magára a gátra vonatkozó hírünk, sajnos, valóságosan alapul, s a beszakadás által okozott kár elég jelentékeny, mint azt fiatal városi mérnökünk a hely színén megállapította. E tárgyban jelentéséből kiderül, hogy a gát csakugyan nem szakaszerűen készült.

Rövid hírek. Kinevezés. A bakabányai állami kisdud óvodához Nádassy Erzsébet okleveles óvónő lett kinevezve. Pályázat. A szélaknai kir. bányahivatalnál bányáorvosi állásra pályázat hirdetik. Beadási határidő május 15.

Bizalom, ragaszkodás és —kapaszkodás. Génua város történetéből.

A genuai nagy tanácssterembe közgyűlésre gyűlnek egybe az előszobában fogadva a város legnagyobb komoditátora által, a senatorok, pátriciusok stb. Ez alatt a városi podesta szobájában a következő előtanácskozás történik.

Bellucio di Kroatto, főpodesta: tehát gondolkodjék az urak, hogy a bizalmi és ragaszkodási (valamennyien gondolatban: és kapaszkodási) nyilatkozatot a genuai szabad közgyűlés el fogja fogadni s nem bocsátkozik az ügy kinos tárgyalásába.

Joseffo di Dolee, podesta: hiszem, hogy igen — de halljunk más véleményt is.

Dolfo di Bombardo genuai assesor, architektor, conceptor stb. a nagy krida elé néző genuai kasszából legközelebb 600 lírát és nemsokára egy ordot is acceptor: egész biztosan egyhangulag lesz elfogadva! Jót állok érte!

Ludovico de Monte Joannó, legfőbb privatizátor: „én is ez utóbbi véleményben vagyok.“

A főpodesta: „akkor lesz szíves ön Ludovico di Monte Joanno a közgyűlésen az indítványt megtenni.“

Ezzel bevonulnak a nagy tanács terembe. Meg kell jegyeznünk, hogy a genuai köztársasági államban ezen időben egy olyan dictator fajta szerepet vinni akaró comanditore minden erejéből oda törekedett, hogy még a parlamentet is katonailag organisálja, hogy ott is komando szóra beszéljenek, leüljenek, szavazzanak s bizonyára idővel az egyenruhát is ráhuzatta volna a tagokra. Szóval ő mindent csak katonailag akart volna szervezni és kormányozni. Ez ellen a törekvés ellen persze a szabad genuaiak erősen protestáltak, de voltak közülök sokan olyak is, kik ehhez a hatalmas emberhez ragaszkodtak, mert ez által ők maguk feljebb kapaszkodtak. Az előzetes tanácskozás tehát eldöntötte, hogy e nemes férfinak és főakta aportorának a közgyűlés által bizalmat és ragaszkodást fog megszavaztatni.

Ludovico de Monte Joanno a közgyűlés folyamán aztán meg is tette indítványát, hogy Biancicastello marchese di Pecovich, így hívják a nagy urat és Pepitta di Desiderio legfőbb akta aportorának bizalom és ragaszkodás szavazzassék meg.

A genuaiak elhűledeztek . . . mire magukhoz tértek, már a főpodesta kimondta az egyhangu határozatot s már a harmadik tárgyat tárgyalták.

Volt boszankodás elég, de legjobban boszankodott egy páratlan gigászi hazafinak a kályha mögé eldugott képe. Ez mérgesen húzta össze nagy szemöldökeit s busan morogta

magában: „hál istennek, hogy ide dugtak s nem kell látnom azokat, kik így beszélnek . . . de mégis szeretném látni őket!“ s nagy erőmegfeszítéssel kinyujtja fejét a keretből . . . de ime, mi történik?! . . . meglepődött mosoly ül arcára s teljesen megnyugtatta huzza vissza fejét magában mondván: „ni ni hiszen én azt hittem, hogy ezek magyarok s csak most látom, hogy hiszen hát ezek voltaképpen — taljánok!!“

Nyilttér*).

Nyilatkozat.

Az 1896. évi febr. hó 9-én tartott tűzoltó táncmulatságon egynéhány rendező több akadémiái hallgatóval, mint az ifj. kör meghívott tagjaival szemben majdnem tetteles-

*) Az itt közlöttékért sem tartalom, sem alak tekintetében nem felelős a szerk.

ségre vetemedett, mely inzultust törvényes és tisztességes úton akartuk megtorolni, illetve kiegyenlíteni, a mikor elégtételadás végett a helybeli tűzoltó egyesület elnökét megkerestük.

Mivel azonban kérdésünkre ez ideig másfél hónap után sem kaptunk feleletet, ez úton akarjuk kijelenteni:

1. ha az egyesületnek tudta és beleegyezése nélkül történtek fentjelzett sértések, e felett csak sajnálatunkat tudjuk kifejezni,

2. ha pedig az egyesületnek beleegyezésével és tudtával történtek — sőt solidaritást vállal rendezői eljárásáért — a mit binni nem akarunk — kérjük a tisztelt egyesületet, hogy minket ezután minden közös actióból kibagyni sziveskedjék.

Az akadémiái ifjusági kör f. évi ápril-hó 16-án tartott közgyűlésének megbízásából

Zivuska Jenő,
ifj. kör elnök.

Polak Károly,
ifj. kör titkár.

Bedő Zoltán,
ifj. kör alelnök.

Hirdetések.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy üzleti körülményeim miatt a mai naptól kezdve, minden raktáromon levő

divatárumat
és divat
készletemet

beszerzési gyári áron alul árusítom.

Együttal tisztelettel értesitem, hogy a legújabb divatu áruiam Bécsből legkésőbb május 10—15- k megérkeznek s tisztelt vevőimet addig is türelemre kérem.

Selmezbányán 1896. ápril havában.

Tisztelettel
Özv. Fizéli Irma.

Tisztelettel alulírott értesíteni bátorkodom a n. é. közönséget, hogy Budapesten VII. ker. Aréna út, 58. sz. a. szemben a városligettel s így a kiállítás közvetlen közelében, vendéglőt nyitottam, melyben kitűnő magyar konyhát, prima minőségű Dréher-féle sört és tiszta, hamisítatlan, természetes borokat tartok, s illetve t. vendégeimnek kiszolgálók.

Jutányos árak és előzékeny kiszolgálás biztosítottak.

Kérve a n. é. közönség tömeges látogatását maradok mély tisztelettel

Budapest, 1896. április havában

Szilaveczky Flór,
vendéglős.

*** Utolsó főhuzás. ***

Magyar osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12 től 28 ig.

Nyeremény	korona	korona
Jutalomdíj	600 000	= 600 000
1	400 000	= 400 000
1	300 000	= 300 000
1	200 000	= 200 000
1	100 000	= 100 000
2	40 000	= 80 000
2	20 000	= 40 000
5	10 000	= 50 000
10	8 000	= 80 000
34	6 000	= 204 000
100	2 000	= 200 000
200	1 000	= 200 000
2650	200	= 530 000
22 000	150	= 3 300 000
25 007	nyeremények és 1 jutalom	= 6 284 000

Ezen 57 nyeremény közül az utoljára kihuzott kapja a 600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy áron kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly
Budapest, Szervita-tér 3.
Sürgöny czim: Lottoheintze Budapest.

I. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

1/1	1/2	1/10	1/20
20.—	10.—	2.—	1.— forint.

legkésőbbén május 2-ig eszközendő.
Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltak.